

بیمارستاندارد

درس : ارزشیابی دانشجوی ۲

جلسه : پنجم

[Education Development Center | ۱

فهرست مطالب

۳	اهداف کلی
۳	۱ تعریف و نقش بیمار استاندارد
۳	۱,۱ تعریف
۴	۱,۲ تفاوت بیمار نما و بیمار استاندارد
۵	۱,۳ استفاده از بیمار نما در دانشگاههای علوم پزشکی دنیا
۵	۲ فواید و مشکلات بیمار استاندارد
۶	۲,۱ فواید استفاده از بیمار استاندارد
۶	۲,۲ مشکلات استفاده از بیمار استاندارد
۷	۳ خصوصیات یک بیمار استاندارد
۷	۳,۱ توانمندی
۸	۳,۲ شایستگی
۸	۳,۳ وظیفه شناسی
۸	۳,۴ قابل قبول بودن
۹	۴ انواع عملکرد بیماران استاندارد
۹	۴,۱ مهارت‌های مشاوره
۱۰	۴,۲ معاینه بالینی و پروسیجرهای عملی
۱۱	۴,۳ بازخورد
۱۱	۴,۴ ارزشیابی
۱۳	خلاصه
۱۴	منابع

اهداف کلی

در تدوین این درس اهداف کلی زیر مد نظر است :

انتظار می رود پس از خواندن مطلب این نوشتار به هدف های زیر نائل آیند:

۱. تعاریف مختلف بیمار استاندارد و نمایشی را بیان کند .
۲. جایگاه آموزشی آن را بر اساس کوریکولوم رشته تعیین نماید .
۳. مشکلات اجرای ودستاوردهای آن را مقایسه و بیان نماید .
۴. بر اساس جایگاه آموزشی خصوصیات بیمار نما و نحوه انتخاب را بیان کند .
۵. نقش های مختلف آموزشی بیمار نما را شرح دهد .

شناسه جستار

عنوان جستار: بیمار استاندارد

نویسنده: دکتر محبوبه صابر

کارشناس ارشد مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی

آخرین تاریخ به روز رسانی: ۱۳۸۹/۸/۲۲

طراح آموزشی: دکتر ناهید ظریف صنایعی

ویرایش: زهرا صفاری

کارشناس مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی

با همکاری :

مرکز مطالعات و توسعه آموزش پزشکی

قطب علمی آموزش الکترونیکی

دانشگاه علوم پزشکی شیراز

۱ تعریف و نقش بیمار استاندارد

➤ مفاهیم کلیدی

۱. بیمار نمایشی فردی است که برای تقلید علائم بیماری آموزش دیده است در حالیکه بیمار استاندارد فردی است که این نقش ها را در شرایط مختلف بصورت کاملاً یکسان ارائه می کند.
۲. بیماران نمایشی از بیش از چهاردهه قبل در تاریخ آموزش پزشکی وجود داشته اند.
۳. در حال حاضر دانشگاههای مختلف براساس کوریکولوم های مختلف نقش های مختلفی را برای بیماران استاندارد تعریف نموده اند.

➤ اهداف یادگیری

شما پس از مطالعه مطالب این بخش قادر خواهید بود :

۱. تعریف بیمار استاندارد و نمایشی را بیان نماید .
۲. نقش های مختلف بیمار استاندارد را تشریح و مقایسه کنید .
۳. جایگاه و شرایط بیمار استاندارد را در دنیا بیان کنید.

۱,۱ تعریف

تعریف کلی از یک "SP"^۱ فردی است که برای نمایش علائم بیمار در یک شرایط خاص بصورت واقعی (دانشجو یا دستیار نمی داند که این فرد بیمار نیست) آموزش می بیند. یک بیمارنمای آموزش دیده توسط یک متخصص بالینی نباید از یک بیمار قابل تفکیک باشد. از سوی دیگر عملکرد دستیاران نیز در مقابل بیمارنما و بیماران واقعی باید مشابه باشد.

انواع مختلفی از بیمار استاندارد تعریف شده است. **گروه اول** افرادی هستند که در یک محیط مشخص انتظاراتی که از آنها برای معاینه بالینی دارند را انجام می دهند. طبعاً در این شرایط تعامل بین بیمارنما و دانشجو حداقل است.

¹ Standard Patient

به گروه دوم سناریوی مختصری داده می شود که باید آن را به خاطر داشته باشند اما سوالاتی که از آنها ورای موضوعات گفته شده می شود را آزادانه پاسخ می دهند. این باعث می شود که نقش ها با بیماران با پیش زمینه ها و تجارب شخصی منطبق گردد.

برای مثال: بیمارنا علائم و نشانه های بیماری را به خاطر می سپرد. تاریخچه مورد نظر ما را از حیث درمان و دارو و حتی سابقه خانوادگی می گوید اما درباره شغل، درآمد و عادات فردی آزادانه پاسخ می گوید.

درگروه سوم افرادی هستند که آموزش وسیع تری داشته اند و تمام پاسخها و واکنش های آنها منطبق بر سناریو و نقش آنها خواهد بود. کاملاً روشن است که طیف وسیعی از آموزش و آماده سازی را براساس نوع نقش و سطح تعامل آن برای بیمارناها وجود خواهد داشت.

۱,۲ تفاوت بیمار نما و بیمار استاندارد

واژه بیمار نما با بیمار تقلیدی با بیمار استاندارد مکرراً به جای هم در مباحث آموزشی آورده می شود. در حالیکه تفاوت هایی در نقش و آماده سازی آنها وجود دارد.

در نقش بیمارنا یا بیمار تقلیدی تاکید بر نمایش علائم و نشانه های بیماری است در حالیکه در بیمار استاندارد تاکید بر قوام^۲ نمایش علائم و نشانه ها است بطوریکه بین دستیاران یا دانشجویان مختلف تفاوتی از نظر نحوه ی ارائه وجود نداشته باشد. (نه بین بیماران استاندارد مختلف)

هر بیمار استاندارد یک بیمارنا است اما هر بیمارنا یکی بیمار استاندارد نیست. (Adamo 2003)

در پژوهشی که بصورت بین المللی انجام شد بنظر می رسد که در آسیا و اروپا اساتید آموزش، از واژه ی « بیمارنا» استفاده نموده در حالیکه در آمریکا اغلب از واژه ی بیمار استاندارد استفاده شده و برای هر دو مورد هم از همین واژه استفاده می کنند.

تعاریف گفته شده تا حدی سبب ابهام در این بحث می شوند چرا که بیمار ممکن است علائم بیماری خود را نمایش دهد، لذا آخرین تعریف بیمار استاندارد عبارتند از " افرادی بدون بیماری حاد که آموزش دیده اند تا علائم و نشانه های بیماری را تقلید کنند ، بطوریکه پزشکان متخصص و دستیاران قادر به تفکیک بین آنها و بیماران نباشند و این امر با قوام و ثبات انجام گیرد تا بین دستیاران و دانشجویان مختلف متفاوت نباشد. "

بیمار آموزش دهنده^۳ واژه ای دیگری است که در ادبیات آموزش پزشکی از سال ۱۹۷۶ توسط استیل من^۴ آورده شده .

در مطالعه منابع بنظر می رسد که بیمار آموزش دهنده با بیمار استاندارد تعریف شده متفاوت باشد. در حقیقت بنظر می رسد که او یک آموزش دهنده است که نقش بیمار را ایفا می کند چرا که او علاوه بر نمایش علائم، به دانشجو بازخورد داده و عملکرد او را ارزشیابی می کند.

سایر واژه هایی که بطور اختصاصی برای چنین نقش هایی استفاده می شود شامل بیمار آموزش دهنده کاملاً تخصصی^۵ است که در شرایط متعددی در کوریکولوم های تخصصی نقش دارد شامل: دستیار آموزشی بیماریهای زنان و زایمان^۶، بیمار حرفه ای آموزش بیماریهای زنان و زایمان^۷، بیمارنا دستگاه ادراری تناسلی^۸.

2 - Consistency

3 - Patient Instructor(PI)

4 - Still man

5 - High specialized patient instructor

6 - Gynecological teaching associate

7 - Gynecological educational professional patient

8 - Genital urinary tract patient

۱,۳ استفاده از بیمارنا در دانشگاههای علوم پزشکی دنیا

در دانشگاه ماستریخت^۹ از بیماران استاندارد با هدف آموزش و سنجش هر دو استفاده می شود. در انگلیس برخی از دانشکده های پزشکی از هنرپیشه های حرفه ای بعنوان بیمار استاندارد استفاده می کنند مانند کمبریج^{۱۰} و گلاسکو^{۱۱} در حالیکه در دانشکده ابردین^{۱۲} از بیماران داوطلب و هنرپیشه ها ارائه مباحث پیچیده ای مانند روانپزشکی، بیان اخبار ناگوار و... توسط هنرپیشه ها انجام می شود.

➤ آزمون

۱- در شرایطی که شما در حال طراحی برنامه آموزشی برای کارآموزان داخلی در موضوع گواتر هستید کدام یک از موارد زیر مناسب تر خواهد بود (تناسب، هزینه،...)

الف (بیمار واقعی

ب (بیمار استاندارد

ج (بیمار نمایشی

د (بیمار آموزش دهنده تخصصی

گزینه " الف " صحیح است

۲- برای آموزش معاینه عصبی (Neurological Exam) به دانشجویان پزشکی کدام نوع از بیمار نما مناسب تر است ؟

الف (بیمار واقعی

ب (بیمار استاندارد

ج (بیمار نمایشی

د (بیمار آموزش دهنده تخصصی

گزینه " ج " صحیح است

۲ فواید و مشکلات بیمار استاندارد

➤ مفاهیم کلیدی

۱. فواید بیمار استاندارد عبارتند از در دسترس بودن، تنوع موضوعات، امکان تکرار
۲. مهمترین مشکل در برنامه ریزی بیماران استاندارد هزینه است

➤ اهداف یادگیری

شما پس از مطالعه مطالب این نوشتار قادر خواهید بود:

۱. فواید استفاده از بیمار نمایشی را با توجه به شرایط بیان کند
۲. مشکلات بکار گیری بیمار نمایشی را تشریح کند

⁹ - Maastricht

¹⁰ - Cambridge

¹¹ - Glasgow

¹² - Aberdeen

۲,۱ فواید استفاده از بیمار استاندارد

مزیت بیمار استاندارد بر بیماران واقعی که به درمانگاههای و بخش های بیمارستان مراجعه می کنند تنها پایداری در سنجش نیست بلکه در دسترس بودن آنها در مواقع و زمانهای طراحی شده برای تجربه های آموزشی بالینی دانشجویان و دستیاران است. آنها را می توان برای طیف وسیعی از بیماریهای مختلف آموزش داد بطوریکه تجربه ی شرایط بالینی که به هر دلیل دانشجویان با بیمار واقعی ندارند را میتوان خلق نمود. رفتارهای بیماران استاندارد قابل پیش بینی است علاوه بر آن امکان تکرار سناریو برای یک یا چند دانشجو وجود دارد. شرایط متعددی وجود دارد که نمی توان از بیمار واقعی استفاده کرد مانند بیمار در معرض مرگ که بیمار استاندارد انتخاب مناسبی است. بیماران استاندارد می توانند نقشی را بارها و بارها ارائه کنند و این شرایط را برای تمرین کردن و یادگیری مهارتهای اختصاصی و پیچیده فراهم می کند. استفاده از بیماران در حین آموزش تئوری هم مناسب خواهد بود و در بسیاری از اوقات این کار توسط دانشجویان بصورت ایفای نقش انجام می شود اما می توان حتی در کلاسهای درس هم از بیماران استاندارد استفاده نمود.

۲,۲ مشکلات استفاده از بیمار استاندارد

اولین و مهمترین مشکل طراحی و مدیریت و آموزش بیماران استاندارد هزینه است. این شامل هزینه افرادی که آموزش می دهند، حق الزحمه بیمارنماها، ایاب ذهاب، فضا و امکانات اداری خواهند بود. بیمار استاندارد در هر حال بیمار واقعی نیست و انگیزه و اشتیاق روبرو شدن با بیمار واقعی را در محیط درمانی ایجاد نمی کند. اگر چه بسیاری از پژوهش های انجام شده دانشجویان و حتی دستیاران قادر به تفکیک بین بیمار واقعی و بیماران استاندارد نبودند.

➤ آزمون

۱- دانشجویان پزشکی در حین گرفتن تاریخچه از بیماران که سابقه پیچیده دارند یا همکاری خوبی ندارند دچار مشکل هستند کدام یک از خصوصیات بیمار نما برای حل این مشکل به ما یاری خواهد کرد

الف) در دسترس بودن بیمار نما

ب) تنوع موضوعات

ج) امکان تکرار و تمرین

د) استرس کمتر در روبرو شدن با بیمار نما

گزینه " ج " صحیح است

۲- در آموزش بالینی برای کارآموزان و کارورزان گروه روانپزشکی و بیمار استاندارد بهره بردیم اما به علت آنکه دانشجویان می دانستند این افراد بیمار استاندارد هستند علاقه و اشتیاق کافی نداشتند چه پیشنهادی برای بهبود این مشکل دارید ؟

الف) افزایش تعداد و تنوع بیمار استاندارد

ب) دانشجویان از اینکه این افراد بیمار استاندارد هستند اطلاع نداشته باشند.

ج) سنجش دانشجویان با آزمون آسکی با حضور همین بیمار نماها باشد.

د) این بخش از خصوصیات کار است و مداخله ای نمی توان داشت.

گزینه " ب " صحیح است

۳ خصوصیات یک بیمار استاندارد

➤ مفاهیم کلیدی

۱. فردی که به عنوان بیمار نمایشی انتخاب می شود باید شایستگی هایی مانند بیادسپاری کافی، درک مناسبی از ارتباط بین پزشک و بیمار و نگرش مثبت نسبت به حرفه ی پزشکی داشته باشد
۲. انجام دقیق وظایف محوله مانند اجرای دستورالعمل ها از دیگر موارد یک بیمار نمایشی است
۳. در مجموع بیماران باید افراد با سنین و شرایط مختلف وجود داشته باشد تا امکان نمایش بیماران مختلف باشد

➤ اهداف یادگیری

شما پس از مطالعه مطالب این نوشتار قادر خواهید بود:

۱. تناسب توانایی لازم برای بیمار مورد نظر را با نقش تعریف شده بیان کنید (نقش های مختلف، توانمندی مختلف)
۲. اهمیت علاقه و نگرش مثبت نسبت به حرفه پزشکی را در انتخاب بیمار نما درک نمایید .
۳. تناسب بین نوع بیماران و سنین بیمار نماها را در انتخاب بیمار نما تشریح کنید .

۳,۱ توانمندی ۱۳

نمایش نقش یک بیمار بصورت واقعی و با قوام مناسب نیازمند توان ذهنی و بلوغ احساسی بیش از متوسط است. لذا بسیار مهم خواهد بود که ما از بیادسپاری، تمرکز و نحوه ارائه نقش در بازه زمانی تعیین شده و تبعیت از دستورالعمل های مختلف اطمینان داشته باشیم. یک بیمار استاندارد حداقل باید بتواند نقش خود را نمایش دهد و بعنوان یک عضو در تیم بیمار استاندارد نیز باشد.

برای بیمار استاندارد بودن لازم است تا فرد مفاهیم پزشکی و احساسی که باید نمایش دهد را به خاطر بسپارد. این امر در بیماران استاندارد که آزادند تا نقش را با شرایط واقعی زندگی خودشان مانند خصوصیات خانوادگی و حرفه ای ارائه کنند ساده تر از زمانی است که فرد باید یک داستان خاص را بطور کامل نمایش دهد.

از آنجایی که فردی که بیمار استاندارد است باید دقیقاً براساس دستورالعمل رفتار کند و تعامل او با پزشک باید دقیق باشد لذا تمامی موارد مورد نیاز باید نکته به نکته به خاطر سپرده شود.

اگر بیمار استاندارد وظیفه ارائه بازخورد به دانشجویان نیز داشته باشد فرد باید توانمندی مشاهده، بخاطر سپاری رفتارهای کلامی و غیر کلامی دانشجویان را نیز داشته باشد. لذا او باید همزمان ایفای نقش و بیاد سپاری رفتار های دانشجویان را انجام دهد و بازخورد مناسب نیز به دانشجویان ارائه دهد.

در شرایط آزمون، بیمار استاندارد که درگیر سنجش عملکرد دانشجویان یا دستیاران است باید معیارهای قضاوت عملکرد رابه تفکیک سطوح مختلف دانشجویان بشناسد. این پیچیده ترین نقش برای یک بیمار استاندارد است و طبعاً لازم است آموزش خاص به ایشنل داده شود (تمام بیماران استاندارد قادر به انجام این امر نخواهند بود).

برخی از نقش ها از نظر عاطفی پیچیده تر از سایر موارد است. استفاده از بیمار نما در آموزش و سنجش مباحث روانپزشکی از این نمونه است. بطوریکه پیشنهاد می شود از هنرپیشه های حرفه ای در این مورد استفاده گردد.

۳,۲ شایستگی

پس اطمینان از توانایی های فردی مهمترین موضوع نگرش فردی است که بعنوان بیمارنا انتخاب می شود. چنانچه فرد نسبت به حرفه پزشکی و یا حرفه های مرتبط با علوم پزشکی نگرش منفی داشته باشند می تواند سبب ایجاد اشکال در شرایط آموزش دانشجویان گردد. دقت درانتخاب بیمار نما برای آن است که اولویت ما طراحی یک تجربه آموزشی بی خطر برای افزایش اعتماد به نفس دانشجویان است. لذا بررسی افراد متقاضی این حرفه از این نظر اهمیت بسیاری خواهد داشت.

۳,۳ وظیفه شناسی

یکی از معیارهای انتخاب بیمارنا وظیفه شناسی است. فردی که براساس قرار باید در برنامه آموزشی یا آزمون بالینی شرکت نماید اما بدون اطلاع حاضر نمی شود برنامه های شما را مختل می کند. بنابراین باید اهمیت حضور در زمانهای تعیین شده را در حین بکارگیری بیمارنا مطرح نمود واز تعهد فرد برای حضور درزمان مورد نظر تا حدی اطمینان حاصل کرد. به هر سو باید برای هر برنامه آموزشی یا ارزشیابی حتماً بیمارنمای رزرو داشته باشیم تا حاضر نشدن یک نفر سبب اخلال در برنامه های آموزشی نگردد.

۳,۴ قابل قبول بودن^{۱۴}

بیمارنا از بین تمام سنین می توانند باشند اما لازم است بین نقشی که توسط بیمار نما ارائه می شود و سن او تناسب وجود داشته باشد و واقعی بنظر آید. درشرایط مختلف بیمار نما می تواند نقش بیماری با اختلاف سن ۴ تا ۵ سال بزرگتر یا کوچکتر را ایفا نماید.

استفاده از بیمار نماهایی که در سنین کودکی هستند برای غنی سازی آموزش در گروه اطفال ضروری است. علی رغم آنکه بنظر می رسد این کار سخت و دشوار باشد اما در پژوهش های انجام شده کودکانی با سن ۹ سالگی توانسته اند نقش بیماران با آسیب درونی را بخوبی ایفا کنند و حتی کودکان درسنین کمتر از ۷ سال نیز می توانند یک شرایط بالینی را بخوبی نمایش دهند. می توان در برخی از موارد از حضور کودک و والدین در کنار هم برای نمایش نقش استفاده نمود. پژوهش های بسیاری موفقیت در موارد فوق را تائید می کند.

بیمارنماهایی که در سالهای آخر نوجوانی هستند به دانشجویان پزشکی امکان می دهند تا برقراری ارتباط را با این سنین در مورد موضوعاتی مانند رفتارهای پرخطر تمرین کنند. از حضور بیمارنماهای نوجوان علاوه بر دانشجویان در آموزش دستیاران سالهای مختلف می توان بهره برد، اینها می توانند دانشجویان سایر دانشگاهها یا دانشکده باشند. طبعاً در این صورت برای این خدمت باید مبلغی را دریافت نمایند. اما بهتر است به خاطر بسپاریم که به منظور تعیین اعتبار جهت کار لازم خواهد بود و بهتر است سن بیمارنا از دانشجویان بیشتر باشد. لذا میانگین سنی ۲۰ تا ۴۰ سال مناسب است. (اگر شرایط خاصی که تنها در سن نوجوانی اتفاق می افتد را نمایش نمی دهیم).

بیماران استاندارد سالخورده را معمولاً می توان از بین افراد بازنشسته انتخاب نمود که برای کارهای داوطلبانه آمادگی دارند. همانند سن باید سایر شرایط را هم که در قابل پذیرش بودن نقش مهم است را در نظر گرفت مانند قومیت مثلاً در نمایش بیماری خاصی که در برخی اقوام بیشتر دیده میشود بیمارنا را از آن گروه انتخاب نمایند.

➤ آزمون

۱- در بررسی افراد برای انتخاب دوره آموزشی بیمارنا کدام یک از موارد زیر فاقد امتیاز است

الف (آشنایی با واژه های پزشکی و دندانپزشکی

ب (توان ذهنی بیش از متوسط

ج (سن

د (تحصیلات در رشته های وابسته به پزشکی

گزینه " د " صحیح است

۲- در بررسی برای انتخاب بیمارنا کدام نوع نگرش افراد اهمیت بیشتری دارد

الف (وقت شناسی

ب (وظیفه شناسی

ج (تلاش برای اصلاح سیستم پر مشکل درمان

د (دقت در انجام دقیق دستورالعمل ها

گزینه " ج " صحیح است

۴ انواع عملکرد بیماران استاندارد

➤ مفاهیم کلیدی

۱. بیمار نما نقش های مختلفی را در برنامه های آموزشی بر عهده دارند آموزش ، سنجش و بازخورد .
۲. در بخش آموزش مهارت های مشاوره و پروسیجر های بالینی مهمترین موارد است.
۳. برای سنجش دانشجویان در آزمون آسکی از بیمار نما بهره می بریم .

➤ اهداف یادگیری

شما پس از مطالعه مطالب این نوشتار قادر خواهید بود:

۱. مواردی که میتوان در آموزش آن از بیمارنا بهره برد را تشریح کنید.
۲. شیوه بهره گیری از بیمار استاندارد در سنجش دستیاران را بیان کنید .
۳. تفاوت در آموزشی بیمار نما زمانی که در سنجش تکوینی ارائه نقش می کنند با سنجش تکمیلی را تشریح کنید.

۴,۱ مهارتهای مشاوره

۱. هدف از بکارگیری بیمار استاندارد نمایش مجموعه ای از مهارت ها و موضوعاتی است که در شرایط واقعی در حین ارتباط بین پزشک و بیمار مورد نیاز دانشجویان است .
۲. بیمار استاندارد در آموزش دانشجویان از مهارت های مشاوره ساده تا مشاوره پیچیده مانند مذاکره درباره خطاهای پزشکی^{۱۵} ، گرفتن تاریخچه ارتباطات جنسی^{۱۶} ، مشاوره ایدز یا شناخت خشونت های خانگی^{۱۷} مناسب است.

تعامل دانشجویان با بیمار استاندارد در گرفتن تاریخچه، انجام معاینات بالینی یا ارائه اطلاعات با بیمار واقعی است. برای جامع عمل پوشاندن به نیازهای فوق لازم است سناریوهای متنوع و نقش‌های بسیاری طراحی گردد و در کوریکولوم پزشکی جای گیرد. این شامل محدوده‌ای از سناریو از گرفتن تاریخچه ساده برای آموزش پیش نیازهای مهارت‌های مشاوره برای دانشجویان در سال‌های ابتدایی تا سناریوهای روانپزشکی و بیان اخبار ناگوار برای اینترن‌ها و دستیاران خواهد بود.

یک بیمار استاندارد می‌تواند تنها بخشی از ارتباط پزشک و بیمار مانند گرفتن تاریخچه را پوشش دهد و یا تمام اجزاء یک تعامل کامل را پوشش دهد (گرفتن تاریخچه، معاینه بالینی، دادن اطلاعات ...) به همین صورت رویکرد‌های مختلفی نسبت به نقش بیمارنا وجود دارد، برای مثال:

- ۱- بیمارنا می‌تواند تنها توسط دانشجو معاینه می‌شود با حداقل تعامل با دانشجو
- ۲- بیمارنا می‌تواند که ارائه‌کننده یک تاریخچه ساده و کاملاً مشخص است
- ۳- ارائه نقش به عنوان بیماری که یک تاریخچه پیچیده و مبهم را بیان می‌کند و دانشجو مجبور است به سختی تلاش کند تا اطلاعات لازم را بدست آورد.
- ۴- پرسشگر سوالات پرچالش و نمایش گر واکنش‌های عاطفی و پیچیده مانند خشم، گریه و اندوه.....

۴,۲ معاینه بالینی و پروسیجرهای عملی

در شرایطی که آموزش و سنجش مهارت‌های عملی و معاینه بالینی هدف خواسته شده از بیمارنا است یک بیمار استاندارد با علائم طبیعی برای آموزش و یادگیری و حتی برای بررسی مهارت‌های علمی دانشجویان در معاینه بالینی مناسب خواهد بود.

اگر هدف بررسی میزان مهارت دانشجویان برای تشخیص علائم و نشانه‌های بیماری باشد آنگاه بیمار واقعی لازم خواهد بود، به‌رحال بیمار واقعی همیشه مورد نیاز در دسترس نیست.

آقای باروز^{۱۸} معتقد است که تنها محدودیتی که برای عناوین و موضوعاتی که توسط بیمارنا نمایش داده می‌شود ذهن ماست و او بیش از پنجاه عنوان از علائم فیزیکی که میتوان نمایش داد را شرح می‌دهد. این لیست شامل انواع شکایات دردناک است. آقای باروز بیان می‌کند که اغلب نشانه‌های نورولوژیک مانند کاهش رفلکس تاندونها و یا افزایش رفلکس‌ها را می‌توان با آموزش به بیمار نما به نمایش گذاشت. برخی از شکایات که در نگاه اول غیر قابل نمایش است توسط یک بیمارنا آموزش دیده می‌تواند بخوبی نشان داده شود مانند نوموتوراکس^{۱۹} در این حالت بیمار نما بصورت اختیاری تنفس را حین معاینه قسمت مبتلا قطع می‌کند در حالیکه در همان زمان شانه را پایین می‌آورد.

در بسیاری از مراکز بیمارناها نمایش ترکیبی از مهارت‌های عملی و ارتباطی را ارائه می‌کنند چنین شرایطی دانشجویان را نیز برای تلفیق تکنیک‌های عملی مهارت‌های ارتباطی با مهارت‌های حرفه‌ای مورد نیاز در طبابت بیماران واقعی آماده می‌کند. این موضوع از آن جهت اهمیت دارد که دانشجویان موضوعات علمی، تکنیک‌های عملی و مهارت‌های ارتباطی را براساس طراحی‌های کوریکولوم بصورت مجزا می‌آموزند. لذا اطمینان از وجود فرصتی برای تمرین ترکیب این سه نوع مهارت در یک محیط شبیه‌سازی شده قبل از روبرو شدن با بیمار واقعی بسیار حیاتی است.

استفاده از بیمار نما تنها در یک بیمار خاص و یک جلسه فرایندی است که در اغلب مراکز در حال اجرا است. اما برنامه ریزی برای دیدار دانشجو با بیمارنا در جلسات مختلفی برای مدیریت درمان بیمارهای مزمن برای دانشجو مناسب تر و واقعی تر و برای بیمار نما نیز لذت بخش تر می‌باشد.

بیماران استاندارد را برای سنجش دانشجویان درمهارت‌های زیر می‌توان بکار گرفت.

¹⁶ - Sexual history taking

¹⁷ - Domestic violence

¹⁸ - Barrows 1999

¹⁹ - Pneumothorax

۴,۳ بازخورد

بیمار نما می تواند در حدی آموزش ببیند که نه تنها یک نقش را با هدف آموزش یا سنجش اجرا کند بلکه می تواند عملکرد دانشجویان را بسنجد یا نسبت به عملکرد آنها بازخوردی را ارائه کند. این وظیفه را با بکارگیری فرم یا چک لیست می توان بهبود بخشید طبعاً دقت و قوام بیماران استاندارد در ثبت موارد چک لیست بایستی مکرراً بررسی گردد.

۴,۴ ارزشیابی

زمانیکه بیماران استاندارد را برای ثبت رفتارهای دانشجویان تربیت می کنیم تا شرایطی که از آنها برای قضاوت در مورد شایستگی یا عدم شایستگی دانشجویان وظایف کاملاً متفاوتی است. این وظیفه کاملاً پیچیده است که نیاز به آموزش های تکمیلی مانند نحوه تفکیک سطوح مورد انتظار از شایستگی های دانشجویان و شیوه ارائه بازخورد دارد.

بیماران استاندارد می توانند برای ارائه بازخورد در سنجش تکوینی تربیت شوند برای مثال به دانشجویان پزشکی در موضوع ارتباط با بیمار برای دستیابی به سطحی از شایستگی بازخورد دهند.

در دانشگاه ابردین^{۲۰} بیماران استاندارد یک فرم **ساده بازخورد تکوینی ساختارمند**^{۲۱} را بر اساس برداشتشان از عملکرد دانشجویان در یک مشاوره مشاوره شبیه سازی شده که توسط مربی مهارت های ارتباطی نیز ثبت و بازبینی شده تکمیل می نمایند. دانشجویان بازخوردی را از بیمار استاندارد در حین بازبینی کاست های ویدئویی مشاوره دریافت می کند و مجالی برای مذاکره و بحث در مورد تجربه یادگیری فراهم می شود. اگر نیاز به حضور بیمار استاندارد در حین ارزشیابی تکمیلی باشد طبعاً با توجه به حساسیت کار باید در آموزش آنها توجه مضاعفی گردد تا به دقت و قوام نتایج و نمرات اطمینان باشد.

➤ آزمون

۱- در آزمون آسکی که قبل از امتحان ارتقاء برای دستیاران گروه نورولوژی برگزار می شود. نیاز به ۲ نفر بیمار استاندارد داریم. از بین بیمارنماها بر چه اساس می توان مناسب ترین افراد را انتخاب نمود؟

الف) با توجه به ارزشیابی لازم است بیمارنما در رفتارهایش یکسان عمل کند.

ب) لازم است نحوه تفکیک سطوح مورد انتظار دستیاران را بداند.

ج) لازم است بتواند بازخورد مناسبی را برای دستیابی به سطح مطلوب ی از شایستگی را ارائه کند.

د) لازم است بتواند با دقت بالا بر اساس چک لیست بتواند نمره دهی کند.

گزینه " د " صحیح است

²⁰ - Aberdeen University

²¹ - Simple structured formative feedback sheet

۲- آموزش گرفتن تاریخچه و معاینه بالینی را برای دانشجویان پزشکی قبل از ورود به بخش برنامه ریزی می کنیم چه نوع بیمارنمایی مناسب خواهد بود؟

الف (بیمارنمایی که برای معاینه تربیت شده

ب) بیمارنمایی که توان ارائه و تعامل در سطح یک تاریخچه ساده را دارد.

ج) بیمارنمایی که تاریخچه پیچیده و مبهم را بیان می کند.

د) بیمارنمایی که پرسشگر سؤالات پرچالش و نمایش حالات عاطفی پیچیده است.

گزینه " ب " صحیح است

خلاصه

آموزش پزشکی از دیرباز با ارتباط با بیمار همراه بوده است. با وجود تغییرات متعدد در قوانین و راهبردهای رایج در آموزش پزشکی، لیکن از حضور بیمار و اهمیت آن در محیط های آموزش بالینی کاسته نشده است. برای دانشجویان پزشکی آموزش بدون بیمار و تنها براساس کتب مرجع و مقالات وجود ندارد، بهترین آموزش یادگیری از طریق خود بیمار است. (ویلیام اسلر ۱۹۰۵)

در عرصه های مختلف آموزش بالینی بیمار بعنوان یک جزء اساسی حضور دارد. محیط های درمانگاهی، بخش های بیمارستانی، اطاق عمل، اتفاقات و عرصه های بهداشتی از آن جمله اند. در بسیاری از این محیط ها نمی توان از بیمار نما بهره برد اما در درمانگاه ها می توان از بیمار نما بجای بیماران واقعی استفاده نمود تا با تقلید و نمایش علائم و نشانه های بیماری، تجربه های یادگیری دانشجویان و دستیاران را غنی تر نمایند. بنابراین بیمار نماها امکان حضور بیمار را در تجربه های یادگیری و شرایطی که کمتر امکان حضور بیمار واقعی است را فراهم می کند.

منابع

- 1- The use of simulated patients in medical education; AMEE Guide: No 42, medical teacher , 2009;31:477-486
- 2- Assessing simulated patients in an educational setting the Ma Sp (Maastricht Assessment of Simulated patient) Medical Education: 2004;38:39-44
- 3- Real patients, simulated patients and simulators in clinical examination: AMEE Guide No 13, Medical teacher, 20:6/1998
- 4- A practical Guide for Medical Teachers, Third Edition, John A Dent, Ronal M. Harden.

